

Rättsfallssamlingen

Förenade målen C-628/10 P och C-14/11 P

Alliance One International Inc., tidigare Standard Commercial Corp.

och

Standard Commercial Tobacco Co. Inc.

mot

Europeiska kommissionen

samt

Europeiska kommissionen

mot

Alliance One International Inc. m.fl.

”Överklagande — Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Den spanska marknaden för köp och första beredning av råtabak — Fastställande av priser och uppdelning av marknaden — Överträdelse av artikel 81 EG — Fråga huruvida ansvaret för ett dotterbolags överträdelse kan åläggas dess moderbolag — Oskuldspresumtion — Rätten till försvar — Motiveringsskyldighet — Likabehandling”

Sammanfattning av domen

1. *Konkurrens — Gemenskapsregler — Överträdelser — Ansvar — Moderbolag och dotterbolag — Ekonomisk enhet — Bedömningskriterier — Presumtion om att ett moderbolag utövar ett avgörande inflytande på sina helägda dotterbolag — Möjlighet för kommissionen att bekräfta presumtionen genom att anföra faktiska omständigheter till styrkande av att det verkligen utövas ett avgörande inflytande — Skyldighet för kommissionen att iaktta principen om likabehandling*

(Artikel 81.1 EG)

2. *Överklagande — Grunder — Otillräcklig motivering — Tribunalens motivering är underförstådd — Tillåtet — Villkor*

(Artikel 256 FEUF; domstolens stadga, artiklarna 36 och 53 första stycket)

3. *Institutionernas rättsakter — Motivering — Skyldighet — Räckvidd — Beslut om huruvida konkurrensreglerna ska tillämpas — Beslut som riktar sig till flera adressater — Beslut enligt vilket moderbolaget ska hållas ansvarigt för överträdelsen — Möjlighet för kommissionen att under rättegången åberopa sådan bevisning för att moderbolaget är ansvarigt som inte nämns i beslutet — Föreligger inte*

(Artiklarna 101 FEUF och 296 FEUF)

4. *Överklagande — Grunder — Felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna — Avvisning — Domstolens prövning av tribunalens bedömning av de faktiska omständigheterna — Ej möjlig utom vid missuppfattning*

(Artikel 256 FEUF; domstolens stadga, artikel 58.1)

5. *Konkurrens — Gemenskapsregler — Överträdelser — Ansvar — Moder- och dotterbolag — Dotterbolaget ägs av två bolag, varav det ena är moderbolag till det andra — Ekonomisk enhet — Bedömningskriterier*

(Artikel 81.1 EG)

6. *Överklagande — Grunder — Grund som åberopas för första gången i ett överklagande — Avvisning*

(Domstolens stadga, artikel 58)

1. I det särskilda fall då ett moderbolags helägda dotterbolag har överträtt unionens konkurrensregler kan detta moderbolag utöva ett avgörande inflytande över dotterbolaget, och det föreligger en motbevisbar presumtion för att moderbolaget faktiskt utövar ett sådant inflytande. Under dessa omständigheter är det tillräckligt att kommissionen visar att ett dotterbolag är helägt för att det ska kunna presumeras att moderbolaget faktiskt utövar ett avgörande inflytande över dotterbolagets affärspolicy. Kommissionen kan då hålla moderbolaget solidariskt betalningsansvarigt för de böter som ålagts dotterbolaget, förutsatt att moderbolaget, på vilket det ankommer att bryta presumtionen, inte kan bevisa att dotterbolaget agerar självständigt på marknaden.

Kommissionen är emellertid inte skyldig att endast grunda sitt beslut på nämnda presumtion. Det finns nämligen inget som hindrar att kommissionen, vid fastställandet av att ett moderbolag faktiskt utövar ett avgörande inflytande över sitt dotterbolag, grundar sig på annan bevisning eller på presumtionen i kombination med sådan annan bevisning.

Principen om likabehandling kräver dock att kommissionen, när den tillämpar en särskild metod vid fastställandet av huruvida moderbolag vars dotterbolag deltagit i samma kartell ska hållas ansvariga, grundar sig på samma kriterier för alla dessa moderbolag, såvida det inte föreligger särskilda skäl. När kommissionen beslutar att endast hålla moderbolagen ansvariga om det finns bevisning som bekräftar presumtionen att moderbolag faktiskt utövar ett avgörande inflytande över sina dotterbolag (metoden med ”dubbla grunder”) och avstår från att enbart tillämpa presumtionen om avgörande inflytande får kommissionen således inte hålla ett moderbolag solidariskt betalningsansvarigt för de böter som dotterbolaget ålagts endast på grundval av den aktuella presumtionen, eftersom detta skulle innebära en diskriminerande behandling i förhållande till andra moderbolag.

(se punkterna 46–50 och 55–57)

2. Se domen.

(se punkt 64)

3. När ett beslut om tillämpning av unionens konkurrensregler riktar sig till flera adressater och berör frågan om åläggande av ansvar för den konstaterade överträdelsen, ska beslutet innehålla en tillräcklig motivering i förhållande till var och en av dessa adressater, i synnerhet i förhållande till dem som enligt beslutet ska bära ansvaret för överträdelsen. Vad beträffar ett moderbolag som hålls ansvarigt för dotterbolagets rättsstridiga beteende, ska ett sådant beslut således i princip innehålla en redogörelse för skälen till att moderbolaget åläggs ansvar för överträdelsen.

Kommissionens rätt till försvar omfattar inte möjligheten för kommissionen att försvara det omtvistade beslutets lagenlighet mot påståenden om diskriminering genom att, under förfarandet vid tribunalen, åberopa sådan bevisning till styrkande av ett moderbolags ansvar som inte nämns i detta beslut.

(se punkterna 75 och 79)

4. Se domen.

(se punkterna 84 och 85)

5. I konkurrensärenden utgör det faktum att ett dotterbolag kontrolleras gemensamt av två moderbolag som är självständiga i förhållande till varandra i princip inte hinder för kommissionen att fastslå att ett av dessa moderbolag och det aktuella dotterbolaget utgör en ekonomisk enhet. Detta gäller även om detta moderbolags andel av aktiekapitalet i dotterbolaget är mindre än det andra moderbolagets andel. Det föreligger ännu starkare skäl för att ett moderbolag och dess dotterbolag, som i sin tur är moderbolag till det bolag som har begått en överträdelse, båda kan anses tillhöra en ekonomisk enhet som även omfattar sistnämnda bolag.

Kommissionen kan dessutom rikta ett beslut om böter till moderbolaget till ett dotterbolag som har deltagit i en överträdelse av artikel 81 EG utan att visa att moderbolaget varit delaktigt i överträdelsen, under förutsättning att moderbolaget faktiskt utövar ett avgörande inflytande över dotterbolagets affärspolicy. Härav följer att det faktum att ett moderbolag och dess dotterbolag under en viss period endast utövar gemensam kontroll över det dotterbolag som begått överträdelsen inte i sig hindrar att det konstateras att dessa bolag utgör en ekonomisk enhet, förutsatt att det visas att de båda moderbolagen faktiskt utövar ett avgörande inflytande över det överträdande dotterbolagets affärspolicy.

(se punkterna 101–103)

6. Se domen.

(se punkt 111)